EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 18.4.2018
COM(2018) 196 final

2018/0093 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai noslēgtu Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Dinamiski augošās Dienvidaustrumāzijas valstu ekonomikas, kurās ir vairāk nekā 600 miljoni patērētāju un strauji augoša vidussķira, ir Eiropas Savienības eksportētājiem un ieguldītājiem nozīmīgi tirgi. Dienvidaustrumāzijas valstu asociācija (*ASEAN*), kopā ņemot, ir trešais lielākais ES tirdzniecības partneris ārpus Eiropas (pēc ASV un Ķīnas) – kopējais preču tirdzniecības apjoms ar *ASEAN* 2016. gadā bija EUR 208 miljardi un pakalpojumu tirdzniecības apjoms bija EUR 77 miljardi. Tajā pašā laikā *ASEAN* valstīs uzkrātie iekšējie ārvalstu tiešie ieguldījumi EUR 263 miljardu apmērā 2016. gadā padara ES par lielāko ārvalstu tiešo ieguldītāju *ASEAN*, kamēr *ASEAN*, kopā ņemot, ir otrais lielākais Āzijas tiešais ārvalstu ieguldītājs ES ar kopējo ārvalstu tiešo ieguldījumu apjomu EUR 116 miljardu apmērā (2016).

ASEAN sastāvā Singapūra ir pārliecinoši lielākais ES partneris, veidojot nedaudz mazāk par vienu trešdaļu no ES un *ASEAN* preču un pakalpojumu tirdzniecības, kā arī aptuveni divas trešdaļas no ieguldījumiem starp abiem reģioniem. Vairāk nekā 10 000 ES uzņēmumu veic uzņēmējdarbību Singapūrā un izmanto to par platformu darbībai visās Klusā okeāna valstīs.

Padome 2007. gada 23. aprīlī pilnvaroja Komisiju sākt sarunas ar *ASEAN* dalībvalstīm par brīvās tirdzniecības nolīgumu (BTN) starp reģioniem. Saprotot, ka sarunu mērķis ir risināt sarunas par brīvās tirdzniecības nolīgumu starp reģioniem, pilnvarojumā tomēr tika paredzēta divpusēju sarunu iespēja, ja nebūtu iespējams panākt vienošanos par kopīgām sarunām ar *ASEAN* dalībvalstu grupu. Ņemot vērā grūtības, kas radās sarunās starp reģioniem, abas puses atzina, ka ir izveidojies strupceļš, un vienojās sarunas pārtraukt.

Padome 2009. gada 22. decembrī vienojās par divpusēju sarunu principu ar atsevišķām *ASEAN* dalībvalstīm, pamatojoties uz 2007. gada pilnvarojumu un sarunu norādēm, vienlaikus saglabājot stratēģisko mērķi – panākt nolīgumu starp reģioniem. Padome arī pilnvaroja Komisiju sākt divpusējas sarunas par brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Singapūru, kas kalpotu par pirmo soli ceļā uz mērķi savlaicīgi sākt šādas sarunas ar citām attiecīgajām *ASEAN* dalībvalstīm. Divpusējās sarunas ar Singapūru sākās 2010. gada martā, un kopš tā laika ES ir sākusi divpusējas sarunas par BTN ar citām *ASEAN* dalībvalstīm: Malaiziju (2010), Vjetnamu (2012), Taizemi (2012), Filipīnām (2015) un Indonēziju (2016).

Padome 2011. gada 12. septembrī pilnvaroja Komisiju paplašināt notiekošās sarunas ar Singapūru, lai aptvertu arī ieguldījumu aizsardzību, pamatojoties uz jauno ES kompetences jomu saskaņā ar Lisabonas līgumu.

Pamatojoties uz sarunu norādēm, ko Padome pieņēma 2007. gadā un papildināja 2011. gadā, iekļaujot ieguldījumu aizsardzību, Komisija un Singapūras Republika sarunās ir izstrādājušas vērienīgu un visaptverošu BTN un ieguldījumu aizsardzības nolīgumu (IAN) ar mērķi radīt jaunas iespējas un juridisko noteiktību, lai starp abiem partneriem attīstītos tirdzniecība un ieguldījumi. Juridiski pārskatītais abu nolīgumu teksts ir publiskots un ir atrodams šādā tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/singapore/

Komisija ierosina šādus Padomes lēmumu priekšlikumus:

– Priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku;

– priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku;

– priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Ieguldījumu aizsardzības nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Singapūras Republiku, no otras puses;

– priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu Ieguldījumu aizsardzības nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Singapūras Republiku, no otras puses.

Vienlaikus ar šiem priekšlikumiem Komisija iesniegs priekšlikumu par horizontālu aizsardzības pasākumu regulu, kas attieksies uz ES un Singapūras BTN un citiem nolīgumiem.

Eiropas Komisija pārliecināsies, ka pirms nolīguma stāšanās spēkā tiek sasniegti apmierinoši rezultāti attiecībā uz ES ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību Singapūrā saskaņā ar principiem, kas izklāstīti Singapūras tirdzniecības un rūpniecības ministra 2013. gada 21. janvāra vēstulē[1], un ņemot vērā Singapūras iestāžu 2012. gadā veiktās neoficiālās sabiedriskās apspriešanas rezultātus.

Pievienotais priekšlikums Padomes lēmumam ir juridisks instruments, kas atļauj noslēgt Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Paralēli sarunām par BTN un IAN norisinājās Eiropas Ārējās darbības dienesta sarunas par Partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN) starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm un Singapūras Republiku, kurš tika parafēts 2013. gada oktobrī. Kad PSN stāsies spēkā, tas nodrošinās juridisku satvaru, lai turpmāk attīstītu jau esošās ES un Singapūras ilgstošās un spēcīgās attiecības visdažādākajās jomās, kas ietver politisko dialogu, tirdzniecību, enerģētiku, transportu, cilvēktiesības, izglītību, zināti un tehnoloģijas, tiesiskumu, patvērumu un migrāciju.

ES un Singapūras ilgstošās tirdznieciskās un ekonomiskās attiecības līdz šim ir veidojušās bez kāda īpaša tiesiskā regulējuma. Sarunās izstrādātie BTN un IAN būs īpaši nolīgumi, kas ļaus īstenot PSN noteikumus par tirdzniecību un ieguldījumiem un būs daļa no ES un Singapūras kopējām divpusējām attiecībām.

No ES un Singapūras IAN spēkā stāšanās dienas tas aizstās divpusējos ieguldījumu nolīgumus starp Singapūras Republiku un ES dalībvalstīm, kuri uzskaitīti IAN 5. pielikumā (4.12. pantā minētie nolīgumi).

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

ES un Singapūras BTN un IAN pilnībā atbilst Savienības politikas jomām un neliek ES grozīt tās noteikumus, regulas vai standartus jebkurā regulētā jomā (piemēram, tehniskos noteikumus un produktu standartus, sanitāros un fitosanitāros noteikumus, noteikumus par pārtikas nekaitīgumu, veselības un drošības standartus, noteikumus par ĢMO, vides aizsardzību, patērētāju aizsardzību u. c.).

[1] http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/september/tradoc_151779.pdf

Turklāt tāpat kā visos citos tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos, par ko Komisija ir risinājusi sarunas, ES un Singapūras BTN un IAN pilnībā aizsargā sabiedriskos pakalpojumus un nodrošina, ka tiek pilnībā saglabātas valdību tiesības reglamentēt sabiedrības interesēs un ka tas ir viens no šo nolīgumu pamatprincipiem.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Komisija 2015. gada jūlijā vērsās ES Tiesā ar lūgumu sniegt atzinumu saskaņā ar LESD 218. panta 11. punktu par to, vai Savienībai ir vajadzīgā kompetence, lai tā viena pati parakstītu un noslēgtu nolīgumu, par ko bija notikušas sarunas ar Singapūru, vai arī ir nepieciešama vai vismaz iespējama ES dalībvalstu piedalīšanās attiecībā uz konkrētiem jautājumiem.

Savā 2017. gada 16. maija atzinumā Nr. 2/15 Tiesa apstiprināja ES ekskluzīvo kompetenci attiecībā uz visiem jautājumiem, uz ko attiecas nolīgums, par kuru bija notikušas sarunas ar Singapūru, izņemot netiešos ieguldījumus un ieguldītāju un valsts strīdu izšķiršanu, kur atbildētājas ir dalībvalstis un attiecībā uz ko Tiesa uzskatīja, ka pastāv dalīta kompetence starp ES un dalībvalstīm. Teksts par ieguldītāju un valsts strīdu izšķiršanu IAN vēlāk tika aizstāts ar ieguldījumu tiesu sistēmu. Tiesa atvasināja ES ekskluzīvo kompetenci no kopējās tirdzniecības politikas tvēruma atbilstīgi LESD 207. panta 1. punktam un LESD 3. panta 2. punktam (pamatojoties uz sekundārajos tiesību aktos esošo kopējo noteikumu ievērošanu).

Ņemot vērā Tiesas atzinumu un plašās diskusijas par struktūru ar Padomi un Eiropas Parlamentu pēc atzinuma saņemšanas, teksts, par kuru sākotnēji bija panākta vienošanās, tika pielāgots, lai radītu divus atsevišķus nolīgumus: BTN un IAN.

Saskaņā ar atzinumu Nr. 2/15 visas jomas, ko aptver ES un Singapūras BTN, ir ES kompetencē un, jo īpaši, LESD 91. panta, 100. panta 2. punkta un 207. panta piemērošanas jomā. Visas materiālās tiesību normas attiecībā uz ieguldījumu aizsardzību saskaņā ar IAN, ciktāl tās attiecas uz ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, aptver LESD 207. pants.

ES un Singapūras BTN ir jāparaksta Savienībai atbilstīgi Padomes lēmumam, pamatojoties uz LESD 218. panta 5. punktu, un jānoslēdz Savienībai atbilstīgi Padomes lēmumam, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punktu un saņemot Eiropas Parlamenta piekrišanu.

Turklāt juridiskajam pamatam ir pievienots LESD 218. panta 7. punkts, jo ir lietderīgi Padomei pilnvarot Komisiju apstiprināt Savienības nostāju attiecībā uz konkrētām BTN izmaiņām, ņemot vērā to, ka BTN ir paredzētas paātrinātas un/vai vienkāršotas procedūras šādu izmaiņu apstiprināšanai. Tādēļ Komisijai būtu jābūt pilnvarotai apstiprināt grozījumus vai labojumus, ko pieņem Tirdzniecības komiteja atbilstīgi BTN 9.18. pantam (Piemērošanas jomas grozīšana un labošana) attiecībā uz 9.-A līdz 9.-I pielikumu un atbilstīgi 10.17. pantam (Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēma) un 10.18. pantam (Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu saraksta grozīšana) attiecībā uz 10.-A un 10.-B pielikumu.

ES un Singapūras IAN ir jāparaksta Savienībai atbilstīgi Padomes lēmumam, pamatojoties uz LESD 218. panta 5. punktu, un jānoslēdz Savienībai atbilstīgi Padomes lēmumam, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punktu, pēc Eiropas Parlamenta piekrišanas un ratifikācijas dalībvalstīs saskaņā ar to attiecīgajām iekšējām procedūrām.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Atzinumā Nr. 2/15 tika apstiprināts, ka ES un Singapūras BTN, kā tas iesniegts Padomei, neattiecas uz jautājumiem, kuri ir ārpus ES ekskluzīvās kompetences.

Attiecībā uz IAN Tiesa apstiprināja, ka saskaņā ar LESD 207. pantu ES ir ekskluzīva kompetence saistībā ar visām materiālajām tiesību normām attiecībā uz ieguldījumu aizsardzību, ciktāl tās attiecas uz ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem. Tiesa arī apstiprināja, ka ES ir ekskluzīva kompetence attiecībā uz valstu strīdu izšķiršanas mehānismu saistībā ar ieguldījumu aizsardzību. Visbeidzot Tiesa atzina, ka ES ir dalīta kompetence attiecībā uz netiešajiem ieguldījumiem un ieguldītāju un valsts strīdu izšķiršanu (ko IAN vēlāk aizstāja ar ieguldījumu tiesu sistēmu), kur atbildētājas ir dalībvalstis[2]. Šos elementus nevar saskaņoti nošķirt no materiālajām tiesību normām vai valstu strīdu izšķiršanas mehānisma, un tādējādi tie būtu jāiekļauj ES līmeņa nolīgumos.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar ES 2020. gada stratēģijas redzējumu un veicina ES tirdzniecības un attīstības mērķu sasniegšanu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar LESD 218. pantu, kurā paredzēts, ka Padome pieņem lēmumus par starptautiskiem nolīgumiem. Nav cita juridiska instrumenta, ko varētu izmantot šā priekšlikuma mērķa sasniegšanai.

3. *EX-POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Kad sarunas ar Singapūru lielākoties bija pabeigtas, iekšēja darba grupa, ko vadīja Tirdzniecības ĢD galvenais ekonomists, veica pētījumu par ekonomiskajiem ieguvumiem, kas sagaidāmi no nolīguma. Analīzē tika prognozēts, ka ES eksports uz Singapūru 10 gadu laikā varētu pieaugt par aptuveni EUR 1,4 miljardiem, bet Singapūras eksports uz ES varētu palielināties par EUR 3,5 miljardiem; šis rādītājs ietver sūtījumus no daudzajiem ES meitasuzņēmumiem Singapūrā atpakaļ uz ES.

Ņemot vērā abu ekonomiku izmēra milzīgo atšķirību, kā arī Singapūras ekonomikas relatīvo atvērtību, ir neizbēgami, ka ieguvumi no nolīguma abiem partneriem atšķiras. Analīzē tika prognozēts, ka ES reālais IKP 10 gadu laikā varētu palielināties par aptuveni EUR 550 miljoniem, bet Singapūras ekonomika tajā pašā laikposmā varētu pieaugt par EUR 2,7 miljardiem.

Šīs aplēses par iespējamo ekonomisko ietekmi ir uzskatāmas par konservatīvām, ņemot vērā grūtības precīzi kvantificēt, kāda ietekme būs beztarifu barjeru atcelšanai, kas ir būtisks nolīguma elements.

Ņemot vērā to, ka Singapūra ir centrs preču un pakalpojumu tirdzniecībai starp Eiropu un Dienvidaustrumāzijas valstīm, ir arī iespējams, ka ieguvumi no nolīguma vēl vairāk palielināsies, ja un kad ES noslēgs nolīgumus ar citām *ASEAN* dalībvalstīm.

Turklāt aplēsēs, kas pamatojas uz ekonomikas modelēšanu, netiek ņemta vērā, kāda ir ES un Singapūras BTN un IAN stratēģiskā vērtība Eiropas Savienībai – tie ir būtiski svarīgi

[2] Skaidrojumu skatīt Eiropas Savienības Tiesas sprieduma lietā C-600/14 Vācija pret Padomi (2017. gada 5. decembra spriedums) 69. punktā.

nolīgumi plašākām ES interesēm *ASEAN* reģionā un Āzijā kopumā. Pēc ES un Korejas BTN ES un Singapūras BTN būs ES otrais augstas kvalitātes tirdzniecības nolīgums ar nozīmīgu Āzijas partneri, savukārt ES un Singapūras IAN būs pirmais ieguldījumu aizsardzības nolīgums, ko ES noslēdz ar kādu Āzijas partneri.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Pirms divpusējo sarunu ar Singapūru sākšanas tika veikts tirdzniecības ilgtspējas ietekmes novērtējums (*TSIA*) par BTN starp ES un *ASEAN*[3] – to veica ārējs darbuzņēmējs ar mērķi izpētīt iespējamo ekonomisko, sociālo un vides ietekmi, ko radītu ciešāka ekonomiska partnerība starp abiem reģioniem.

Gatavojoties *TSIA*, šis darbuzņēmējs apspriedās ar iekšējiem un ārējiem ekspertiem, organizēja sabiedriskās apspriešanas Briselē un Bangkokā un rīkoja divpusējas sanāksmes un tikšanās ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem ES un *ASEAN*. Apspriešanās saistībā ar *TSIA* nodrošināja platformu galveno ieinteresēto personu un pilsoniskās sabiedrības iesaistei dialogā par tirdzniecības politiku attiecībā uz Dienvidaustrumāziju.

Gan *TSIA* ziņojums, gan apspriedes tā sagatavošanā sniedza Komisijai pienesumu, kam bija liela vērtība visās divpusējās tirdzniecības un ieguldījumu sarunās, kuras pēc tam sāktas ar atsevišķām *ASEAN* dalībvalstīm.

Turklāt pirms divpusējo sarunu ar Singapūru sākšanas Komisija rīkoja tādu sabiedrisko apspriešanu par nākotnes nolīgumu, kurā bija iekļauta aptauja, kas tika sagatavota, lai iegūtu informāciju no ieinteresētajām personām, un kas vēlāk palīdzēja Komisijai noteikt prioritātes un pieņemt lēmumus visā sarunu procesā. Apspriešanās rezultātu kopsavilkums tika publiskots[4].

Turklāt pirms sarunām un to gaitā ES dalībvalstis tika regulāri informētas, un ar tām Padomes Tirdzniecības politikas komitejā notika gan mutiska, gan rakstiska apspriešanās par dažādajiem sarunu aspektiem. Arī Eiropas Parlaments tika regulāri informēts un ar to notika apspriešanās EP Starptautiskās tirdzniecības komitejā (*INTA*) un jo īpaši tās ES un Singapūras BTN uzraudzības grupā. Sarunu gaitā iegūtais nolīguma teksts visā procesa gaitā tika sūtīts abām iestādēm.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Tirdzniecības ilgtspējības ietekmes novērtējumu BTN starp ES un *ASEAN* veica ārējais darbuzņēmējs "*Ecorys*".

- **Ietekmes novērtējums**

TSIA, ko veica ārējs darbuzņēmējs un kas tika pabeigts 2009. gadā, tika secināts, ka vērienīgs ES un *ASEAN* BTN sniegtu ievērojamu pozitīvu ietekmi (IKP, ienākumu, tirdzniecības un nodarbinātības ziņā) gan ES un Singapūrā. Ietekme uz nacionālajiem ieņēmumiem ES pusē tika lēsta EUR 13 miljardu apmērā, bet Singapūrai – EUR 7,5 miljardu apmērā. Šie skaitļi varētu būt pārāk zems ietekmes novērtējums, jo to pamatā bija tirdzniecības tendences 2007. gadā, bet kopš tā laika tirdzniecība ir ievērojami pieaugusi (+ 32 %).

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Uz ES un Singapūras BTN un IAN neattiecas *REFIT* procedūras. Tomēr tajos ir ietverta virkne noteikumu, kas vienkāršos tirdzniecības un ieguldījumu procedūras, samazinās ar eksportu un ieguldījumiem saistītās izmaksas un tādējādi dos iespēju lielākam skaitam mazo uzņēmumu darboties abos tirgos. Daži paredzamie ieguvumi ir šādi: mazāk apgrūtinoši

[3] http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/145989.htm

[4] http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/153666.htm

tehniskie noteikumi, atbilstības prasības, muitas procedūras un izcelsmes noteikumi, intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība un tiesvedības izmaksu samazināšanās ieguldījumu tiesu sistēmā prasītājiem, kas ir MVU.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums neietekmē pamattiesību aizsardzību Savienībā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

ES un Singapūras BTN būs finansiāla ietekme ES budžeta **ieņēmumu** pusē. Tiek lēsts, ka pēc nolīguma pilnīgas īstenošanas neiegūtie nodokļi varētu sasniegt EUR 248,8 miljonus. Aplēse balstās uz paredzamo vidējo importu 2025. gadā, ja nolīguma nebūtu, un attēlo ikgadējo ieņēmumu zaudējumu, kas izriet no ES tarifu atcelšanas attiecībā uz importu no Singapūras.

Sagaidāms, ka ES un Singapūras IAN būs finansiāla ietekme ES budžeta **izdevumu** pusē. Nolīgums būs ES otrais nolīgums (pēc ES un Kanādas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma), kurā ietverta ieguldījumu tiesu sistēma (ITS) strīdu izšķiršanai starp ieguldītājiem un valstīm. No 2018. gada ir paredzēti papildu izdevumi gadā EUR 200 000 apmērā (ja nolīgums stāsies spēkā), lai finansētu šo pastāvīgo struktūru, ko veido Pirmās instances tiesa un Apelācijas tiesa. Vienlaikus nolīgumā paredzēts izmantot administratīvos resursus no budžeta pozīcijas XX 01 01 01 (Izdevumi, kas saistīti ar iestādē strādājošiem ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem), ņemot vērā, ka viens administrators kā pilnslodzes ekvivalents veiks uzdevumus saistībā ar šo nolīgumu. Tas ir norādīts tiesību akta finanšu pārskatā un uz to attiecas pārskatā minētie nosacījumi.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

ES un Singapūras BTN un IAN ietver institucionālus noteikumus, kas nosaka īstenošanas iestāžu struktūru, lai varētu pastāvīgi uzraudzīt nolīgumu īstenošanu, darbību un ietekmi. Tā kā nolīgumi ir daļa no kopējām divpusējām attiecībām starp ES un Singapūru, kuras reglamentē PSN, minētās struktūras iekļausies ar PSN kopīgajā institucionālajā satvarā.

BTN nodaļā par institūcijām tiek izveidota Tirdzniecības komiteja, kuras galvenais uzdevums ir pārraudzīt un veicināt nolīguma īstenošanu un piemērošanu. Tirdzniecības komitejas sastāvā ir ES un Singapūras pārstāvji, kas tiksies reizi divos gados vai pēc kādas puses pieprasījuma. Tirdzniecības komiteja pārraudzīs visu to specializēto komiteju darbu, kuras izveidotas saskaņā ar nolīgumu (Preču tirdzniecības komiteja, Sanitāro un fitosanitāro pasākumu komiteja, Muitas komiteja un Pakalpojumu tirdzniecības, ieguldījumu un publiskā iepirkuma komiteja).

Tirdzniecības komitejas uzdevums būs arī sazināties ar visām ieinteresētajām personām, tostarp privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību, saistībā ar nolīguma darbību un īstenošanu. Nolīgumā abas puses atzīst to, cik svarīga ir pārredzamība un atklātība, un apņemas ievērot sabiedrības pārstāvju viedokli, lai nolīguma īstenošanā ņemtu vērā visdažādākās perspektīvas.

IAN nodaļā par institūcijām tiek izveidota komiteja, kuras galvenais uzdevums ir pārraudzīt un veicināt nolīguma īstenošanu un piemērošanu. Cita starpā komiteja var, ievērojot katras puses attiecīgo juridisko prasību un procedūru izpildi, nolemt iecelt ieguldījumu tiesu sistēmas tiesu locekļus, noteikt viņu mēneša honorāru un apmaksājamos izdevumus, kā arī pieņemt saistošas nolīguma interpretācijas.

Kā uzsvērts paziņojumā "Tirdzniecība visiem", Komisija velta arvien vairāk resursu, lai efektīvi īstenotu un izpildītu tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumus. Komisija 2017. gadā

publicēja pirmo ikgadējo BTN īstenošanas ziņojumu. Ziņojuma galvenais mērķis ir sniegt objektīvu priekšstatu par ES BTN īstenošanu, izceļot sasniegumus un novēršamos trūkumus. Šim ziņojumam būtu jābūt par pamatu atklātām diskusijām un sadarbībai ar dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu un pilsonisko sabiedrību par BTN darbību un to īstenošanu. Ziņojums, ko publicē reizi gadā, ļaus regulāri uzraudzīt notikumu attīstību, norādot arī uz to, kā ir tikuši risināti identificētie prioritārie jautājumi. Ziņojumā ES un Singapūras BTN tiks iekļauts pēc tā stāšanās spēkā.

- **Paskaidrojošie dokumenti (attiecībā uz direktīvām)**

Nepiemēro.

- **Konkrēto priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

Ar **ES un Singapūras BTN** tiek izveidoti apstākļi, lai ES ekonomikas dalībnieki varētu pilnībā izmantot Singapūrā – Dienvidaustrumāzijas darījumdarbības un transporta centrā – radītās iespējas.

Risinot sarunas par šo nolīgumu, Komisija centās sasniegt divus galvenos mērķus: pirmkārt, nodrošināt ES ekonomikas dalībniekiem pēc iespējas labāku piekļuvi Singapūras tirgum un, otrkārt, radīt vērtīgu atskaites punktu citām ES sarunām šajā reģionā.

Abi šie mērķi tika pilnībā sasniegti: nolīgums pārsniedz esošās PTO saistības daudzās jomās, piemēram, pakalpojumi, iepirkums, beztarifu barjeras un intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība, ieskaitot ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (ĢIN) aizsardzību. Visās šajās jomās Singapūra arī piekrita jaunām saistībām, kas ievērojami pārsniedz to, ko Singapūra līdz šim ir vēlējusies pieņemt, tostarp tās BTN ar Amerikas Savienotajām Valstīm.

Nolīgums atbilst *GATT* XXIV panta kritērijiem (atcelt nodokļus un citus ierobežojošus tirdzniecības noteikumus attiecībā uz principā visu preču tirdzniecību starp pusēm), kā arī *GATS* V panta kritērijiem, kurā paredzēti līdzīgi noteikumi attiecībā uz pakalpojumiem.

Saskaņā ar sarunu norādēs izstrādātajiem mērķiem Komisija nodrošināja turpmāko:

(1) pakalpojumu un ieguldījumu tirgu visaptveroša liberalizācija, ietverot horizontālus noteikumus par licencēšanu un par diplomu savstarpēju atzīšanu, un nozaru noteikumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES uzņēmumiem;

(2) jaunas dalības iespējas konkursos ES pretendentiem, jo īpaši sabiedrisko pakalpojumu tirgū, kur darbojas daudzi vadoši ES piegādātāji;

(3) tehnisko un regulatīvo šķēršļu tirdzniecībai, piemēram, atkārtotas testēšanas, novēršana preču tirdzniecībā, jo īpaši veicinot tādu tehnisko un normatīvo standartu izmantošanu, kas ir zināmi ES, tādās jomās kā mehāniskie transportlīdzekļi, elektronika, zāles un medicīnas ierīces, kā arī zaļās tehnoloģijas;

(4) pamatojoties uz starptautiskiem standartiem, tirdzniecību veicinošāks režīms Eiropas gaļas eksportam uz Singapūru;

(5) Singapūras apņemšanās necelt savus tarifus (kas pašlaik pārsvarā netiek piemēroti uz brīvprātības pamata) importam no ES, kā arī Eiropas uzņēmumu un patērētāju lētāka piekļuve Singapūrā ražotiem izstrādājumiem;

(6) intelektuālā īpašuma tiesību augsta līmeņa aizsardzība, iekļaujot arī šo tiesību izpildi, tostarp uz robežas;

(7) *TRIPs-plus* līmenis ES ĢIN aizsardzībai pēc to reģistrācijas Singapūrā, kad Singapūra būs izveidojusi ĢIN reģistru (Singapūra ir apņēmusies to izdarīt pēc Eiropas Parlamenta piekrišanas BTN);

(8) visaptveroša nodaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību, kuras mērķis ir nodrošināt, ka tirdzniecība atbalsta vides aizsardzību un sociālo attīstību un veicina mežu un zivsaimniecības ilgtspējīgu pārvaldību. Šajā nodaļā ir arī izklāstīts, kā sociālie partneri un pilsoniskā sabiedrība tiks iesaistīta tās īstenošanā un uzraudzībā;

(9) ātras strīdu izšķiršanas mehānismi vai nu ar šķīrējtiesas kolēģijas, vai ar mediatora palīdzību un

(10) visaptveroša un jauna nodaļa, lai veicinātu jaunas iespējas "zaļās izaugsmes jomā" saskaņā ar ES 2020. gada stratēģiju.

ES un Singapūras IAN nodrošinās ieguldījumu augsta līmeņa aizsardzību, vienlaikus aizsargājot ES un Singapūras tiesības reglamentēt un sasniegt leģitīmus sabiedriskās politikas mērķus, piemēram, attiecībā uz sabiedrības veselības aizsardzību, drošību un vidi.

Nolīgumā ir iekļauti visi jauninājumi no ES jaunās pieejas ieguldījumu aizsardzībai un izpildes mehānismi, kuri nav ietverti 12 spēkā esošajos divpusējos ieguldījumu nolīgumos starp Singapūru un ES dalībvalstīm. Ļoti svarīgs IAN aspekts ir tāds, ka tas aizstāj un tādējādi uzlabo 12 spēkā esošos divpusējos ieguldījumu līgumus.

Saskaņā ar sarunu norādēs izstrādātajiem mērķiem Komisija nodrošināja, lai ES ieguldītājiem un to ieguldījumiem Singapūrā tiktu nodrošināta taisnīga un vienlīdzīga attieksme un tie netiktu diskriminēti salīdzinājumā ar Singapūras ieguldījumiem līdzīgos apstākļos. Vienlaikus IAN aizsargā ES ieguldītājus un viņu ieguldījumus Singapūrā pret ekspropriāciju, izņemot gadījumus, kad tas notiek sabiedrības interesēs, pienācīgā kārtā, bez diskriminācijas un pret tūlītēju, adekvātu un efektīvu kompensāciju atbilstīgi ekspropriēto ieguldījumu godīgai tirgus vērtībai.

Tāpat saskaņā ar sarunu norādēm IAN, par ko Komisija risināja sarunas, nodrošinās ieguldītājiem mūsdienīga un reformēta ieguldījumu strīdu izšķiršanas mehānisma izmantošanas iespēju. Šī sistēma nodrošina, ka ieguldījumu aizsardzības noteikumi tiek ievēroti, un cenšas līdzsvarot to, ka tiek pārredzami aizsargāti ieguldītāji un nodrošinātas valsts tiesības reglamentēt, lai sasniegtu sabiedriskās politikas mērķus. Ar nolīgumu tiek izveidota pastāvīga starptautiska un pilnībā neatkarīga strīdu izšķiršanas sistēma, kas sastāv no pastāvīgās Pirmās instances tiesas un Apelācijas tiesas, kurās strīdu izšķiršanas procedūras norisināsies pārredzami un objektīvi.

Komisija apzinās līdzsvaru, kas jāpanāk starp virzību uz priekšu ar reformēto ES ieguldījumu politiku un dalībvalstu īpašajām problēmām saistībā ar dalītās kompetences iespējamo izmantošanu šajos jautājumos. Tāpēc Komisija nav nākusi klajā ar priekšlikumu ieguldījumu aizsardzības nolīgumu piemērot provizoriski. Tomēr, ja dalībvalstis vēlētos priekšlikumu par ieguldījumu aizsardzības nolīguma provizorisku piemērošanu, Komisija ir gatava nākt klajā ar šādu priekšlikumu.

2018/0093 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai noslēgtu Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. pantu, 100. panta 2. punktu un 207. pantu saistībā ar 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu un 218. panta 7. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Padomes Lēmumu Nr. [XX] Brīvās tirdzniecības nolīgums starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku ("Singapūra") (turpmāk – "nolīgums") tika parakstīts [XX XXX 2018].

(2) Atbilstīgi LESD 218. panta 7. punktam ir lietderīgi Padomei pilnvarot Komisiju Savienības vārdā apstiprināt nostāju, kas jāieņem Tirdzniecības komitejā attiecībā uz konkrētām nolīguma izmaiņām, kuras jāpieņem ar vienkāršotu procedūru. Komisijai būtu jābūt pilnvarotai apstiprināt grozījumus, ko pieņem Tirdzniecības komiteja atbilstīgi nolīguma 9.18. pantam (Piemērošanas jomas grozīšana un labošana) attiecībā uz tā 9.-A līdz 9.-I pielikumu un atbilstīgi 10.17. pantam (Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēma) un 10.18. pantam (Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu saraksta grozīšana) attiecībā uz tā 10.-A un 10.-B pielikumu.

(3) Nolīgums būtu jāapstiprina Eiropas Savienības vārdā.

(4) Saskaņā ar nolīguma 16.16. pantu (Tiešas ietekmes neesība) tam nevajadzētu piešķirt tiesības vai uzlikt pienākumus personām, izņemot tās, kas Pušu starpā izveidotas saskaņā ar starptautiskajām publiskajām tiesībām,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek noslēgts Brīvās tirdzniecības nolīgums starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku.

2. pants

Nolīguma 9.18. panta (Piemērošanas jomas grozīšana un labošana) nolūkos Savienības nostāju attiecībā uz izmaiņām vai labojumiem nolīguma 9.-A līdz 9.-I pielikumā apstiprina Komisija.

3. pants

Nolīguma 10.17. panta (Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēma) un 10.18. panta (Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu saraksta grozīšana) nolūkos Savienības nostāju attiecībā uz izmaiņām nolīguma 10.-A un 10.-B pielikumā apstiprina Komisija.

4. pants

Padomes priekšsēdētājs norīko personu, kura ir pilnvarota Eiropas Savienības vārdā nosūtīt nolīguma 16.13. panta 2. punktā paredzēto paziņojumu, lai paustu Eiropas Savienības piekrišanu uzņemties šā nolīguma saistības[5].

5. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

[5] Nolīguma spēkā stāšanās dienu Padomes Ģenerālsekretariāts publicēs *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.